

KALİTE YÖNERGELERİ

**DAYANIKLI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIMDA KADİM TARIM TEKNİKLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ
612501-EPP-1-2019-1-IT-EPPKA2-KA**

VALOR Kalite Yönergeleri Özeti

Universitatea
Ştefan cel Mare
Suceava

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

VALOR

DAYANIKLI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIMDA KADİM TARIM TEKNİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Rapor aşağıdakileri içerir

- Ulusal Uzmanlar Soru Formu Analizi
- İyi Uygulamalar Araştırması Analizi

University Stefan cel Mare (USV), VALOR Consortium © 2020 tarafından yapılmıştır.

Tüm materyallerin telif hakkı Creative Commons CC BY-NC-ND lisansı altındadır.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının üretimine verdiği destek, yalnızca yazarların görüşlerini yansıtan içeriklerin onaylandığı anlamına gelmez ve burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından Komisyon sorumlu tutulamaz.

1. GİRİŞ

İster işlenmiş ister doğal olsun tüm karasal ekosistemler; kuraklık, sel, haşere istilaları ve benzeri iklimsel ve biyotik tehditler tarafından bozulmaktadır. Bu zorlukların üstesinden gelmek için VALOR, Natura 2000 alanlarının içerisinde veya yakınında arazileri ve tesisleri bulunan çiftçilere yönelik bir yeterlilik çerçevesi oluşturmak amacıyla farklı alanlardan (doğa koruma, halkın bilinçlendirilmesi, organik tarım, hayvancılık, bitki ıslahı ve benzeri) gelen uzmanlardan oluşan bir ortaklık oluşturmuştur.

Bu müfredatın iki anahtar sözcüğü esneklik ve sürdürülebilirliktir ki; Sürdürülebilir hale gelmeden önce, böyle bir çaba (örneğin Natura 2000 alanları yakınlarındaki çiftlikler) dirençli olmalı ve yukarıda bahsedilenler gibi bir veya birkaç tehditten etkilendikten kısa bir süre sonra doğal yapısına geri dönebilmelidir.

Kendini doğanın korunmasına adanmış çok sayıda uzman, örneğin Natura 2000 alanlarının idarelerinde çalışanlar, uzun zamandır düzenli veya organik tarımla ilgili iyi uygulamaların teşvik edilmesinde yer almıştır. **Ortak Tarım Politikası** ile **Natura 2000** temel ihtiyaçları ve ilkeleri arasındaki sinerjiyi kabul eden VALOR ortaklığı, kadim tarım teknikleriyle ilgilenen çiftçilerin faydalanmasına yönelik ve bu tarım sistemine en uygun eğitim materyallerini sunmaktadır. İlk koşullardan biri çoğu organik tarımda da faydalanılabilecek kadim teknikler hakkında daha fazla bilgi verebilmektir. İstihdam piyasasına oldukça bağlı olan yeterlilik çerçevesi, son araştırmalara dayanan öğrenme ünitelerini (yeterlilik modülleri) içerir.

VALOR Kalite Yönergesi, esnek ve sürdürülebilir tarımda kadim tarım tekniklerinin değerlendirilmesini teşvik etmeyi ve desteklemeyi amaçlayan yüksek kaliteye sahip eğitim müfredatı tasarlama konusunda proje ortaklarına yönergelik etmeyi ve Avrupa'daki saha profesyonellerine ilham vermeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla, ürün proje web sitesinde (<https://erasmus-valor.eu/>) çok dilli açık öğretimin yazdırılabilir pdf dosyası olarak sunulmakta ve ücretsiz olarak indirilebilmektedir.

2. EĞİTİM YÖNTEMİ

Dayanıklı ve sürdürülebilir tarımda kadim tarım tekniklerine yönelik kalite yönergeleri dayanıklı ve sürdürülebilir tarıma yönelik münhasır bir eğitim geliştirmek ve yürütmek için ihtiyaç duyulan çerçeveyi tanımlamayı amaçlamaktadır **Kalite Yönergesinin** yararlanıcıları; proje ortakları, EACEA, yüksek öğretim kurumu eğitmenleri, eğitmenler, araştırmacılar, tarım uzmanları, ilgili endüstrilerin temsilcileri ve politika yapıcılardır. Ayrıca, bu yönerge deneyimli ve genç / yeni çiftçiler ile diğer proje ekiplerinde yer alan kişileri veya bir tarım işi kurmakla ilgilenebilecek kişiler gibi paydaşların kendi kendine çalışmalarını yönlendirebilir ve destekler.

Kalite Yönergelerinin geliştirilmesi, alanında son derece ilgili profesyoneller, eğitimciler ve paydaşlardan olan 160 Avrupalı uzmandan alınan geri bildirimlere dayanmaktadır. VALOR Ortaklığı, her proje ülkesinde toplanan tarım sektörünün mevcut ihtiyaçlarına ilişkin 40 en iyi uygulama ve çalışmayı bir araya getirmiştir. Aşağıdan yukarıya bir yaklaşıma dayalı olarak; İtalya, Almanya, Yunanistan, Kıbrıs, Türkiye, İspanya ve Romanya'dan ortaklar tarafından her bir ülkeden 20 uzman belirlenmiş ve onları eğitimin hedef grubun ihtiyaçlarına uygunluğu konusunda geri bildirimde bulunmaya davet edilmişlerdir. Aşağıdaki kalite göstergeleri takip edilmiştir:

- 1) ekosistem esnekliği ile ilgili belirli önlemlerin uygunluğu
- 2) mahsul sürdürülebilirliği

Dayanıklılık ve sürdürülebilirlik arasındaki bu dengenin organik tarımın “tam dayanıklılık” (herhangi bir ekonomik kaygı olmaksızın) ile verimlilik, sosyal kabul edilebilirlik ve dayanıklılık arasındaki bir denge olan sürdürülebilirlik arasında bir yerde olduğuna çiftçileri ikna etmek için çok önemlidir.

2.1. Eğitim İhtiyacı ve Kalite Kriterleri

İki VALOR müfredatı aşağıdakileri eğitmenleri vermek üzere tasarlanmıştır:

- (1) 'Dayanıklı ve sürdürülebilir tarım yönetici' düzeyine karşılık gelen -, esnek tarım sisteminde konusunda yüksek kalitede uzman yönetici meslek profili EQF (Avrupa Yeterlilik Çerçevesine göre) 7 düzeyinde (eğitmenler için eğitim müfredatı olarak) bir müfredat.**

Müfredatın tasarımı aşağıdakileri sağlayacaktır:

- Bireysel değerlendirme, etkili öğrenci takip sistemleri ve geri bildirim döngülerini kullanarak kalite güvencesi
- Öğrenme çıktısı odaklı müfredat ve nitelikler
- Modülerlik

Bu eğitim, tarım alanında çalışanları aşağıdakilerle donatacaktır:

- Kaynak düşünce ve/veya araştırmanın temeli olarak, bazıları çalışma veya çalışma alanındaki bilginin ön saflarında yer alan yüksek düzeyde uzmanlaşmış bilgi;
- Alandaki ve farklı alanlar arasındaki bilgilere ilişkin eleştirel farkındalık;
- Yeni bilgi ve işlemler geliştirmek ile farklı alanlardan gelen bilgileri bütünleştirmek için gerekli olan özel problem çözme becerileri;
- Karmaşık, öngörülemez ve yeni stratejik yaklaşımlar gerektiren iş veya eğitim ortamlarının yönetimi;
- Mesleki bilgi ve uygulamaya katkıda bulunma ve/veya ekiplerin performansını gözden geçirme sorumluluğu.

- (2) 'Operasyonel düzeyde bir müfredata karşılık gelen 'dayanıklı ve sürdürülebilir tarım teknisyeni': uzman mesleki profil EQF (Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi) 3 düzeyindedir.**

This curriculum will include a strong Work-based Learning (WBL) component. It is directly linked to help learners acquire knowledge, skills and competences which are essential in working life and a sustainable high-quality competence in resilient farming techniques. VALOR partnership piloted the testing version in Italy, Greece, Germany, Romania, and Spain, collected the feedback and implemented the recommendations to increase quality and relevance of the training dedicated to farmers and agriculture professionals. Bu müfredat, güçlü bir İşbaşı Öğrenme bileşeni içerecektir. Öğrencilerin çalışma hayatında gerekli olan bilgi, beceri ve yeterlilikleri ve dayanıklı tarım tekniklerinde sürdürülebilir yüksek kaliteli yeterlilik kazanmalarına yardımcı olacaktır. İtalya, Yunanistan, Almanya, Romanya ve İspanya'da müfredatın bir pilot uygulaması yapılarak, test edilecektir. Geri bildirimler toplanarak, tarımda teknisyen veya yönetici düzeyde çalışacak olanlara yönelik eğitimin kalitesini ve uygunluğunu artırmak için tavsiyeler alınacaktır.

2.2. Eğitim Standartları

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF) ve ECVET gerekliliklerine tam uyumu sağlamayı amaçlayan standartların geliştirilmesi Teselya Üniversitesi tarafından koordine edilmektedir. VALOR müfredatı, ECHE standartlarına uygun bir çerçeve aracılığıyla onaylandığından, Avrupa çapında yüksek öğretim kurumlarının Ekoloji ve Çevre Koruma Lisans, Yüksek Lisans veya yaşam boyu öğrenme programlarına uygulanabilecek nitelikte olacaktır. VALOR müfredatı, sürdürülebilir tarım eğitime ihtiyaç duyan diğer kuruluşlara da aktarılabilirlik potansiyeliyle sahip olacaktır.

3. EĞİTİMİN TASARIMI

Müfredata, eğitimin içeriğine özel hedefleri, öğrenme yöntemini, değerlendirme yöntemlerini ve öğrenme çıktılarını tanımlayan bir eğitim kapsamı eşlik etmelidir.

3.1. Hedefler

Eğitim sağlayıcı tarafından aşağıda sayılanlardan bir dizi öğrenme hedefi gerçekleştirilecektir:

1. Dayanıklı ve sürdürülebilir tarımda kadim tarım teknikleri konusunda farkındalık;
2. Kadim yerel yetiştirme koşullarının iyileştirilmesi, korunması ve geliştirilmesini desteklemek;
3. Dayanıklılık ve sürdürülebilirliğe yol açan temel faaliyet olarak üretimi koruyan, kaliteyi ve kadim geleneği desteklemek için uyumlu bir eğitim modeli uygulamak;
4. Yerel halkın sosyo-ekonomik ilerlemesini hızlandırmak;
5. Genel süreçler ile uygun eylemlerden kaynaklanan etkilerin daha geniş bir şekilde anlaşılmasını sağlamak;
6. Biyoçeşitliliği ve kültürel gelenekleri korumak için yeni üst düzey beceriler, yeterlilikler ve kapasiteler temin etmek.

3.2. Eğitimin İçeriği

Eğitimin içeriği **Agroekoloji**yle ilgili önemli konuları kapsamaktadır:

- Tarım ve biyoçeşitlilik açısından yalnızca doğal ekosistemlere ve türlere fayda sağlamakla kalmayan, aynı zamanda yerel topluluklar için yeni finansal ve istihdam fırsatları sağlayan geleneksel bilgi ve yöntemlerin korunması;
- Kadim tarım geleneklerinin nesiller arası aktarımını teşvik eden çevre koruma ve sürdürülebilir sosyo-ekonomik kalkınma arasında uygulanabilir bir dengenin sağlanması;
- Müfredatın *Agroekoloji* kavramına uygun olarak tasarlanması.

Agroekoloji, sürdürülebilir ve adil bir gıda sistemi için ele alınması gereken sosyal yönleri göz önünde bulundurarak bitkiler, hayvanlar, insanlar ve çevre arasındaki etkileşimleri optimize etmek için ekolojik kavram ve ilkelerin uygulanmasına dayanır.

Agroekolojinin aşağıdaki on rehberlik kavramı dikkate alınacaktır:

1. Çeşitlilik
2. Bilginin birlikte yaratılması ve paylaşılması Synergies
3. Verimlilik
4. Geri dönüşüm
5. Dayanıklılık
6. İnsan ve toplum değerleri
7. Kültür ve yemek gelenekleri
8. Sorumlu yönetim
9. Dayanışma ekonomisi

VALOR eğitimleri sadece yüz yüze veya çevrimiçi uygulamalardan ziyade önemli düzeyde öğrenme başarısı sağlayan karma öğrenmeyi önermektedir. Dijital öğretim ve yüz yüze eğitimin bir karması öğrencilerin öğretmenler tarafından daha fazla ve etkili desteklenmesine izin verirken, zaman ve mekandan bağımsız olarak kendi başlarına çalışmalarını da olanaklı kılar. İki yöntemle harmanlanmış eğitim geleneksel sınıf öğretiminden daha az maliyetlidir. Genellikle öğrenci verilerini otomatik olarak toplamaya ve anında geri bildirim sağlayarak öğrenme performansını ölçmeye olanak tanıyan bir yazılım içerir.

3.4. Değerlendirme

Değerlendirme yöntemi hedef grup odaklı, ilgi çekici, etkileşimli, kişiselleştirilmiş ve pratik olmalıdır. VALOR değerlendirme metodolojisi, yetişkin eğitimi sektörü içinde aktarılabilirliğe odaklanır. Değerlendirme yöntemi etkileşimli uygulamaya dayalı testler de dahil olmak üzere değerlendirme yöntemlerinin bir karışımı şeklinde uygulanacaktır. Bireysel değerlendirmeler öğrencilerin çalışma ortamıyla ilgili çeşitli konularda değerli bilgiler vermelerini sağlar. Buna karşılık getirilen çözümler, öğrencilerin yaşadıkları ve çalıştıkları bölge ile ilgili ihtiyaçlarına göre uyarlanmış eğitimler almalarına olanak tanıdığı gibi sürdürülebilir tarımın gereklilikleri konusunda öğrencileri bilinçlendirmeyi ve bilgi sınırlarını aşmalarını destekleyerek, iyileştirmeler sağlar.

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1. Modern Çiftçi Profili ve İhtiyaçları Konusunda Avrupalı Uzmanlar

VALOR uluslararası uzmanlar grubu tarafından sağlanan **Soru Formuna** (bkz. Ek 1) geri bildirim oldukça kapsamlı bir analize olanak sağlayacak düzeyde fazla olmuştur. Hedef grubun birkaç alt gruba ayırmak her uzmanlık alanında farklı bilgi ve becerilerin gözlemlenmesine yardımcı olmuştur. Dağıtılan anketlerden toplamda 126'sı cevaplandırıldı ve incelendi. Bu arada, uzmanlık sınıfları dört alt gruba ayrılarak test amaçlı rasgele 50 soru örneği geliştirildi. 7'den 13'e kadar olan sorular belirli bir tarım türüne (bitki veya hayvan yetiştiriciliğine) özel olarak atıfta bulunmadı, ancak ucu açık sorulara (1-2, 14-18) verilen cevaplar bir tür ampirik tipoloji tasavvur etmemize yardımcı oldu.

Ortalama bir çiftçinin sosyo-ekonomik profili, bazı ortak motivasyon özelliklerine rağmen ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Çiftçi olmanın avantajları ve yerel sinerjiler ile ilgili sorulara verilen yanıtlar tüm çiftçilerin ortak paydasını oluşturmaktadır. Ankete katılanların çoğu, derin bir sahiplenme duygusunun, sevdiklerinizle güçlü bağların ve gıda güvenliği ve kalitesinin anayurtlarıyla önemli bağları olduğunu yansıtmışlardır.

Yukarıda belirtilen bulgular göz önüne alındığında, aşağıdaki dört çiftçi profilinin eğitimlerde ele alınabileceği sonucuna varabiliriz:

- 1) **"Mutlu çiftçi"**; refahından oldukça memnun, Avrupa'da olup bitenler hakkında iyi eğitim almış, tabandan gelen bilgiye değil ama en çok yenilikçilik bilgileriyle ilgilenen bir örnektir. Bu profesyonel profil organik ve benzeri tarımda mükemmel olup, kendi çiftliğinin ekonomik sürdürülebilirliğini iyileştirmek ister. Bu nedenle, son teknoloji ekipman satın alma anlamından çok, mevcut bilgileri (örneğin; iklimden nasıl yararlanılır? Bilgi, toprak koşulları, dirençli türler) anlamlı bir şekilde işleyerek tamamen organik tarımdan hassas tarıma geçme eğilimindedir. Bu profil, hayvan yetiştiriciliğiyle pek ilgilenmemekte, esas olarak organik bitki tarımıyla ilgilenmektedir.
- 2) **"İstekli ama deneyimsiz"** çiftçi; hangi tarımsal alanda olursa olsun (düzenli, hassas veya organik) meydana gelen tüm yeniliklerle ilgilenmektedir. Her türlü bilgiyle ilgilenen ve kendilerine uygun girişimleri seçmeye, fırsatları değerlendirmeye çalışır. Bunlar iş dünyasına

yeni girenlerden olup, henüz tarım ve hayvan yetiştiriciliğinin önündeki engeller ve zorluklarla karşılaşmamışlardır. Öğrenme için heveslidirler. Korunan alanların yönetiminin gücünü abartma eğilimindedirler.

- 3) **"Direncili ve çabalayan"** çiftçi; çoğunlukla aile toprağına bağlı olan, iyi eğitilmiş ve bilgili, ancak son teknolojilere biraz şüpheli yaklaşan ve mesafeli olan çiftçi ifade eder. Sıklıkla finansal zorluklarla ve orantısız düzenleyici taleplerle karşı karşıya kalır ama yenilikleri denemek istemez, kendi tarzında yapmakta olduğu işe daha fazla güvenir. Bu nedenle teknik gelişmelerden çok piyasadaki yeni düzenlemeler ile yeni ekonomik fonlar ve desteklerle ilgilenir. Tüm bu hedefleri için iyi uygulamalar o kadar cazip değildir, ancak aynı siyasi çıkarları paylaşan çiftçi dernekleriyle yeni bağlantılar daha gereklidir. Doğal olarak, bu grup için kişisel beceriler teknik konulardan ve düzenli tarımsal faaliyetlerden daha önemlidir. Park yönetimlerindeki bağlantılarını güçlendirilecek ve gerektiğinde organik sertifika alma prosedürleri hakkında bilgilere daha fazla ihtiyaç duyar, bu gibi alanlarda bilgilenebilir daha fazla talep ederler.
- 4) **"Yalnız çoban"**; her türlü hayvancılığa sıkı sıkıya bağlı, çoğunlukla hayvancılık ve benzerleriyle ilgilenen çiftçi türüdür. Dayanıklı yeni yem türleri, yeni mahsul rotasyonları, su tasarrufu ve veteriner hekimlikte yenilikler alanlarında bilgiye erişmeyi hedeflemektedirler. Bu sorular ankette eksik olsa dahi, anketçiler bu kitlenin gerçekte istediklerine yakın olduğunu düşündükleri cevapları temin ettiler. Bu özellikler 14-18. sorulara verilen cevaplarla aktarılmıştır.

VALOR Müfredatını kullanmanın kısa dönemli faydaları:

- ❖ Biyoçeşitlilik ve biyoekonomi ile ilgili yeni içeriklere ve müfredata erişim;
- ❖ İşbirliğinin giderek değer kattığı Avrupa mükemmeliyet ağlarına erişim;
- ❖ Yetişkin eğitime yönelik tasarlanmış yenilikçi öğrenme araçları;
- ❖ Milli parklar ve diğer ilgili paydaşlarla iş birlikleri.

VALOR Müfredatını kullanmanın uzun dönemli faydaları:

- ❖ Tarım alanındaki kamu otoriteleri, işletmeler ve paydaşlar ile uzun vadeli sinerji yaratılması;
- ❖ Geleneksel bilgi ve yöntemlerin korunması ve bunların ilgili alanlar üzerindeki ekonomik etkileri konusundaki farkındalığın artırılması;
- ❖ Korunan alanlarda tarım faaliyetlerinin güçlendirilmesi;
- ❖ Dayanıklı ve sürdürülebilir tarım beceri ve yeterliliklerinin aktarılmasının / yaygınlaştırılmasının artırılması;
- ❖ Yerelde istihdam fırsatlarının geliştirilmesine katkıda bulunulması.

4.2. Avrupa'da Agroekoloji ve Güncel Zorluklar

40 En İyi Uygulama derlemesi, VALOR ortaklığı tarafından ortak ülkelerden; İtalya, Yunanistan, Almanya, Romanya, Türkiye, İspanya ve Kıbrıs- dan toplanan dayanıklı ve sürdürülebilir tarım alanındaki başarı öykülerini göstermektedir. Derleme; sürdürülebilir ve dayanıklı tarıma, yerel topluluklar için istihdam fırsatlarına ve biyoekonomiye ilgi duyan herkese ilham vermeyi ve rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, gerçek hayatta yaşananlardan getirilen her vaka, yerel destekleyici kuruluşlar ağına tanıtmış ve böylece benzer zorlukları başarıyla çözmek için oluşturulacak olası ekosistemlere genel bir bakış sağlamıştır. VALOR En iyi uygulamaları, ortaklık ülkelerinde test edilmiş ve üzerinde çalışılmış başarı öykülerini

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

yansıtmaktadır. Kalite Yönergeleri, her bir ortak ülkedeki gerçek hayattan vakalara genel bir bakış ile birlikte bulunan çözümler, uygulama sırasında karşılaşılan zorluklar ve nihayetinde elde edilen sonuçlar hakkında bilgi vermektedir.

4.3. Alınan dersler ve Öneriler

Bu alt bölüm, ilgili konuların seçimine ve **Dayanıklı ve Sürdürülebilir Tarım Yöneticileri** ile **Dayanıklı ve Sürdürülebilir Tarım Teknisyenleri** için Müfredatın oluşturulmasına yönergelik etmesi açısından ülkeler bazında yapılan çalışmalardan edinilen tecrübelerin bir sentezini sağlamayı amaçlamaktadır.